

DZĪVĀS ĒTIKAS MOZAĪKA

Materiālu apkopojusi Anete Eihmane

14.daļa: Garīgā izsmalcinātība.

5.nodaļa: N.K. – 20.gs. Leonardo.

Reriha Pakta krievu komitejai Harbinā

312.

Pati šī starptautiskā cilvēces kultūras dārgumu aizsardzības Pakta vēsture jau pietiekami pazīstama. Pirmo reiz pēc 1903.gada ceļojuma pa senatnīgajiem klosteriem, es Arhitektu Biedrībā sniedzu ziņojumu, norādot, cik nepieciešama kultūras mērķiem ir šāda organizēta pieminekļu aizsargāšana. Pēc tam, 1915.gadā, Lielā kara laikā pēc visiem zināmajiem bēdīgajiem postījumiem, es par to pašu ziņojumu nelaiķim Imperatoram Nikolajam Aleksandrovičam un Lielkņazam Nikolajam Nikolajevičam. Abos gadījumos ziņojumu uzņēma ar lielu atsaucību, un tikai kara darbībā kā arī citi notikumi traucēja tā tālāku realizēšanu.

1929. gadā atgriezies pēc mūsu ekspedīcijas pa Āziju es atkal pacēlu šo aktuālo jautājumu, pie kam doktoram Šklāveram bija uzdots izstrādāt atbilstoša Pakta projektu. Triju starptautisku konferenču – divas pirmās Beļģijā, un pēdējā 1933.gadā 17.novembrī Vašingtonā materiālos pietiekoši atspoguļota plašā atsaucība par šo Paktu. Pēdējā vienbalsīgā rezolūcija, kas pieņemta Vašingtonas konferencē, kurā piedalījās 34 valstu pārstāvji, un pēc tam vēlāk pievienojušies vēl 36 valstu rezolūcija, parāda, ka ne tikai pasaules sabiedriskā, bet arī valsts doma labvēlīgi noskaņota ātrākai šī pasākuma realizēšanai.

Šis Pakts patiešām ir aktuāls ne tikai kara laikā, bet arī miera laikā, kad rezolūciju un visādu iekšējo juku laikā bieži vien tiek izpostīts ne mazums neatkārtojamo daiļrades veidojumu. Šo Paktu daudzi sauc par Kultūras Sarkanā Krustu. Ne vienreiz vien mums nācies pasvītrot, ka, ja Sarkanais Krusts lieliski rūpējas par cilvēces fizisko veselību, tad kultūras dārgumu aizsardzības Paktam jābūt it kā cilvēces garīgās veselības dziedinātājam un aizsargātājam.

Daudzas brošūras un raksti veltīti Pakta iztīrīšanai un mēs varam tikai priecāties, redzot, ka pasaules sabiedriskā doma gatava tik sirsnīgi rūpēties par cilvēka gara daiļradi. Pakta komitejas pašreiz strādā Ņujorkā, kur darbojas divas komitejas, viena sabiedriskā un otra Vašingtonas konferences izvēlēta, kā arī Parīzē un Beļģijā. Šāda vispārlietderīgā Pakta sabiedriskajai komitejai ir ļoti daudzveidīgi uzdevumi. No vienas puses šādas komitejas var visādi veicināt Pakta ratifikāciju vietējās valdībās. No otras puses, komitejas var visādā veidā izplatīt Pakta kultūras uzdevumus, piesaistot jaunus piekritējus un attīstot jaunajā paaudzē cilvēces nemirstīgos darbos paustās lielās vērtības apziņu. Neatgādināsim, ka tieši šīs apziņas izsmalcināšana un padziļināšana paver svētīgus ceļus uz patiesu progresu.

Jaundibināmām Pakta komitejām būs lietderīgi zināt, ka starp daudzajiem pasākumiem ko veic jau pastāvošās komitejas, īpaši jānorāda uz lekciju sarīkošanu, dažādu paskaidrojošu un aicinošu rakstu publicēšanu, kultūras dienu organizēšanu skolās, kā arī uz bērnu svētkiem ārpus pilsētas, kuros tiek izskaidrota kultūras dārgumu nozīme. Komiteju rīcībā ir krūšu nozīme, kuru piešķir pēc komitejas sprieduma vai nu par personīgu piedalīšanos Pakta izglītojošā darbā vai arī par naudas

DZĪVĀS ĒTIKAS MOZAĪKA

Materiālu apkopojusi Anete Eihmane

14.daļa: Garīgā izsmalcinātība.

5.nodaļa: N.K. – 20.gs. Leonardo.

ziedojumiem patieso cilvēces vērtību aizsardzībā ideju attīstību. Ja Pakta labā izdarīts kas īpaši ievērojams, tad komitejas lūdz Ņujorkas komiteju izsniegt šī apbalvojuma cienīgai personai kultūras nozīmīti ar atbilstošu diplomu. Komitejas arī veicina, lai Pakta uzraudzītais Karogs ieietu dzīvē gan valstī, gan personīgajos mērogos. Nevar neatzīmēt, ka veselā rindā valstu, kā piemēram, Amerikā, Japānā, Francijā, Beļģijā, Latvijā, Indijā un citās. Pakta Karogs jau pacelts vai izlikts veselā sabiedrisku un mācību iestāžu rindā. Ar šo redzamo atgādinājumu tiek panākti neaizmirstami rezultāti, kurus jo sevišķi rekomendē Karoga zīmes iegaumēšanai jaunatnes vidū. Pats Pakta un Karoga atzīšanas un iesavināšanas process šajā brīdī atrodas visdažādākajos stāvokļos. Tā Panamas Republika Paktu jau ratificējusi. Pan. Amerikāniskā savienība aktīvi nodarbojas ar ratificēšanu arī visās citās Amerikas republikās. Franču valdība pret Paktu izturas ar lielu atsaucību. Konferences atklāšanas dienā 17.novembrī pār muzeju Tokijā tika pacelts Karogs, par ko Japānas Valdības delegāts paziņoja konferencē. Tāpat neaizmirsīsim, ka daudzu valstu galvas, kā nelaiķis Beļģijas karalis Alberts, prezidents Masariks, Dienvidslāvijas karalis, Pāvests un daudzas baznīcu Hierarhijas un republiku prezidenti, izteikuši Paktam savu pilnu atbalstu un labus novēlējumus. Gluži tāpat citās valstīs, kuras ņēma dalību konferencē, šajā jautājumā notiek pārrunas, par ko komiteju arhīvos Ņujorkā, Parīzē un Beļģijā krājas visai vērā liekama korespondence un literatūra. Šinī pašā virzienā strādā arī 75 mūsu Kultūras Biedrības.

Domājam, ka pat pēc Pakta ratifikācijas valstīs, Pakta komiteju darbs ne tikai neizbeidzas, bet iegūst pat sevišķu nozīmi, nesot kultūras ideju plašajā tautas apziņā. Ņujorkas Pakta komiteju vada L.L. Horšs, kurš bija arī konferences priekšsēdētājs Vašingtonā. Ņujorkas sabiedriskās komitejas vadītājs ir M.Formans. Parīzes komitejas priekšsēdētājs ir barons M.A. Taube un ģenerālsēkretārs doktors G.G. Šklavers Starptautiskās Reriha Pakta savienības priekšsēdētājs Brigē ir Kamillo Tjulpinks un aizstāvis M. Adogi. Starptautiskās tiesas priekšsēdētājs Hāgā. Indijā Pakta komiteja darbojas pie R. Muzeja Himalaju Institūta.

Katra komiteja savus priekšlikumus un sasniegumus ziņo Ņujorkas komitejai, kuru vada Ļ. L. Horšs. Muzeja prezidents, RiverSaid Draiv. Nav vajadzīgs atkārtot, ka jebkādu sadarbību starp komitejām un katru apvienotu darbu apsveic visi līdzbiedri, kuri tiecas drīzāk un pilnīgāk ieviest dzīvē Pakta celtnieciskos pamatus. No visas sirds var apsveikt jauno Komiteju, kuru sauks par R.Pakta Krievu Komiteju Harbinā. Cerēsim, ka bez kavēšanās izveidosies arī Mančžu – Japānas Komiteja, kura ar to nāciju raksturīgo mīlestību uz mākslu un zināšanām parādīs savu augsti kompetento sadarbību šajā patiesi pasaules vēriena lietā.

Vēlreiz atcerēsimies, ar kādām nepelnītām grūtībām savā laikā bija saistīta Sarkanā Krusta ieviešana dzīvē. Tādēļ neizbīsimies ne no kādām grūtībām un sakoncentrēsim visu radošo piepūli, lai arī Kultūras sarkanais Krusts plaši iesoļotu dzīvē, un visu kultūras dārgumu aizsargātājs Karogs plaši plīvo pār visiem zināšanu un mākslas centriem.

DZĪVĀS ĒTIKAS MOZAĪKA
Materiālu apkopojusi Anete Eihmane

14.daļa: Garīgā izsmalcinātība.

5.nodaļa: N.K. – 20.gs. Leonardo.

Pēdējais pasts atnesa ziņas par Pakta ratifikāciju Hondurasas republikā, kā arī par to, ka prezidents Ruzvelts uzdevis sekretāram Vollesaru parakstīt Pakta ratifikāciju ASV vārdā. Un tā krājas labās zīmes, tikko kā saņemta telegramma par Pakta ratifikāciju Urugvajas un Gvatemalas republikās, lai Dievs dod, ka reliģijas, mākslas un zinātnes dārgumu aizsardzības lieta gūtu pilnīgu, sekmīgu noslēgumu.